

da vseh teh spisov, ki so vsled vojske morali priti med národ, g. Lichtenegger prestavil ni, dasiravno bi bila to njegova stvar, ker deželni zakonik prestavlja. Lansko leto se je zeló govorilo, da bodo izročili prestavo omenjenega zakonika slovenskemu pisatelju, ki je za stalno zdaj tukaj v službi; al zdaj je zopet vse tiho in ostalo bo menda vsaj tako dolgo in „statu quo“, dokler se na dotičnem mestu ne zahteva, da se ta stvar tako vravná, da bode prestava taka, da jo prosti slovenski narod saj toliko razume, kolikor prosti nemški narod nemški tekst.

Iz Trsta. — Po „Ilir. Primor.“ so se gospodje Nabrgoj, Primožič in Lavrenčič 21. dan u. m. na Dunaj podali, da izročé presv. cesarju pismo verno udanih prebivalcev tržaške okolice. — 20. dne u. m. je v Trstu bilo nabito naznanilo Videmske c. kr. general-komande, naj vsak izročí svoji gosposki (Tržačanje in okoličanje tržaški policiji) vse orožje, ki ga ima, to je, samokrese, puške, strelivo itd., sicer ga zadene ostra kazen. — Ker tržaški mestni občini pomanjkuje dohodkov, bo denarja na pósodo vzela in zato poviša mestno naklado na hišne in dohodkine davke od 10 na 25 od sto gold. To zvišanje bode znašalo od 1. julija l. l. 54.000 gold. Vpeljal se bode pa tudi davek od psov in za plin (gaz); uni bode nesel leto in dan okoli 3500 gold., ta pa 24.000 gold. Davek za plin je celó nenavaden davek, o katerem nam ni znano, da je še kje drugod vpeljan.

Iz Celovca — piše „Slovenec“: „Že smo potožili, da cesarskega manifesta nismo prejeli v slovenskem jeziku; pa mislili smo, da so samo na nas Slovence po Koroškem, ktere bi res marsikdo rad vtajil, pozabili; ali slišimo enake tožbe tudi iz drugih krajev! Vemo, da v Frankobrodu že vihra nemška trikolora ali zastava, in vemo, da je tega marsikdo srčno vesel. Mi Slovenci pa mislimo, da Frankobrod ni še naš Dunaj, in da naš presvitli cesar, ki je narodno ravnopravnost zatrdil vsem svojim narodom, stoluje na Dunaji. Naj se kaj tacega nikoli več ne zgodi in naj se vse razglaša v vseh jezikih!

V Senožečah 28. rožnika. — Mnogo bi trebalo razjasniti o gosp. Fr. L. dopisu, ki so ga prinesle poslednje „Novice“; al namesti vsega tega le to rečem: zakaj nam gospod Fr. L. ni povedal, ktera srenjska predstojništva so županov stari magacin za najbolj pripravno novo kaplanijo spoznala? koliko je bilo tistih, ki so oni „sklep“ podpisali? in ali prošnja zaradi reške ceste ni šla na dotično mesto že več mesecev pred tistim potovanjem v Senadol? — Tudi zaradi tega, kar je menda isti dopisnik ali saj po njem inšpirirani namestnik v 50. listu „Slovenca“ čivkal, bi se dalo marsikaj govoriti; al ker vem, da se občinstvu naše lokalne homatije že predolgočasne zdijo, bi le samo to še vprašal: kdaj dobimo srenjske račune, katerih že čakamo 7 let?

Iz Ljubljane. Novica, da je avstrijska armada na Laškem v prvem velikem boji pri Kustoci na Kresa dan tako slavno zmagala, nas je še temveč razveselila, ker, kakor dunajski časniki pišejo, med 21 kanonami, ki so jih tisti dan naši Lahom vzeli in na Dunaj peljali, je nezabita kanona pajpoprej zajeta bila od 4 strelcev 37. batalijona in enega pešca, o katerih „N. F. Presse“ piše, da so bili mladi junaci, večidel Slovenci, pešec je bil Magjar. Tako tedaj je že prva bitka bila slavonsna vojakom slovenskega naroda! Tudi v privatnem pismu nam gosp. stotnik V. iz Verone od 29. u. m. piše, da se je kranjski polk vrlo možato držal, četudi je zlasti 1. batalijon veliko trpel. * Ker je na Laškem po hudem boji v Kustoci počitek nastal in na severnem bojišču avstrijska armada

še ni z veliko silo planila na prusko, nam telegraf ene dni sem ni prinesel nobenih novíc, za ktere so časniki vse prekasni in se tedaj na posebnih listih nabijajo na vogle po ulicah, pa tudi sicer gredó iz roke v roko. Pri telegramih pa tudi mi od več strani razodete želje zamolčati ne moremo, da bi se taka važna telegrafična naznanila tudi takim razumljivo (slovenski) razglašala, ki ne razumejo nemški, pa so ravno tako željni izvedeti dogodbe na bojišču, na katerem njih sinovi ali žlahtniki kri prelivajo, in se, kakor smo ravnokar slišali, skazujejo junake. Kar „Laib. Zeitg.“ odgovarja enaki interpelaciji „Triglavovi“, nima nikakoršne več veljave, kakor to, kar je deželni kranjski zbor trdil, ko je spodbil slovenske štenografične spise, češ, da so stroški veliki, da je zamudno, da ni prestavljavca pri roci itd. Kadar se pa kliče „dajte, dajte!“ takrat se ne pozabi slovenska beseda! — Ker vsaki dan in včasih še po večkrat pripeljavajo po železnici ranjene vojake iz Laškega v Ljubljano, katerim manjka perila, je gospá baronovka Bach-ova, kot predsednica usmiljenih gospá, iznova razglasila živo prošnjo, naj bi si poslalo prtenih ali bombažastih srajc in spodnjih hlač ali pa platna ali bombaža, da se naredí toliko potrebna oprava.

— Zdaj je število (174) kranjskih prostovoljnih strelcev polno. Za opravo njihovo manjkalo je pa po dovršeni naberi še okoli 3000 gold.; al ni čuda, ker do tistihmal so se še pogrešali doneski od taci mož, ki bi imeli v prvi vrsti dariteljev stati!

Na znanje

večim in malim kupcem, obrtnikom in rokodelcem na Kranjskem, ki imajo pravico, odbornike voliti v kupčijsko in obrtnijsko zbornico ljubljansko.

Ker volitve, ki so bile iz začetka tega leta za kupčijsko in obrtnijsko zbornico, niso bile vse po redu, je c. k. ministerstvo kupčijstva po odpisu od 16. maja tega leta ukazalo, da se mora še enkrat voliti.

Ta nova volitev je na 23. dan tega meseca odločena za tiste volivce, kateri hočejo z besedo voliti v pisarnici kupčijske in obrtnijske zbornice v Ljubljani (v hiši nekdanje kresije). Ta dan bode od 9. do 12. ure dopoldne in popoldne od 3. do 6. ure pisarnica v ta namen odprta, da volivec pride in napové imena odbornikov, ktere on voli, pa naj ne pozabi seboj prinesiti pooblastivnice (legitimacije), s katero spriča volilno svojo pravico.

Tisti volivci pa, kateri odbornike pismeno volijo, morajo na svoj volitni list napisati imena, in ta list, zadnji čas do 26. dne tega meseca, zapečaten poslati c. kr. davkarski gosposki svojega okraja ali pa mestnemu magistratu v Ljubljano ali tukajšnji volilni komisii. Pomniti pa je dobro, da vsak volivec mora podpisati svoj volitni list, ali če sam pisati ne zná, da naprosi človeka, ki ga podpiše, on sam pa se podkriža; da pa se nobena napaka ne zgodi, tirja gori imenovani ministerski ukaz, da se ne podpiše samo ta, ki je volivca podpisal, ampak zraven njega še drug, ki pisati zná, da tedaj volitni list, na katerem stoji podkrižano imé volivca, ima še dva druga podpisa. Tako narejeni list se potem zapečati in pošlje, kakor smo gori rekli.

Ker to zahteva c. k. ministerski ukaz, naj za blagor domovine zavzeti rodoljubi skrbijo za to, da podučijo volivce v tem in so na pomoč takim, kateri sami pisati ne znajo, da pri tej volitvi ne bode nobene nerednosti, udeležba volivcev pa še večja kakor prva.

Ker smo naznanili ukaz sl. ministerstva, kako naj se vrši nova volitev, naj sledi zdaj še enkrat vse to, kar so „Novice“ prinesle v 4. letošnjem listu.

Dragi rojaki!

Treba bode voliti za kupčijsko in obrtnijsko zbornico. Kakor pred 2 letoma, tako se tudi letos obrača podpisani odbor do Vas volivcev.

Kupčijska zbornica je važna. Ona mora po vseh potih delati v duhu napredka, omike in pravice. Ona mora po vsi pravici skrbeti, da se obrtnijska in trgovska delavnost ne preobloži z davki, da se domača obrtnija povzdigne, da se ji odpró nove poti za spečevanje blagá, in se z rokodelskimi narodnimi učilnicami pospešuje poduk, omika in tedaj premožnost.

Kupčijska zbornica ima tudi važne pravice. Ona svetuje vodjem v bankini podružnici in prisednikom kupčijske sodnije; ona ima pravico, da vse, kar zapazi v obrtnijskih zadevah, naznanja vladi, ktera jo tudi vpraša za njeno mnenje. Ona voli tudi dva zagovornika za trgovski in obrtnijski stan v kranjski deželni zbor.

Gotovo važna je tedaj kupčijska zbornica. Da pa ta zbornica more spešno delati, je treba, da se izvolijo možje, ki poznajo in ljubijo domovino, ki zraven tega, da na tanko vedó vse, česar nam je treba, so tudi zmóžni, da to, kar zapazijo, naznanijo, in ki brez strahú in boječnosti delajo za resnico, pravico in napredek.

Menimo, da take može priporočujemo v naslednjem zapisku, ki smo ga načrtali po skrbnem posvetovanji in kar moč z ozirom na vse okoliščine.

Dragi rojaki! Vdeležite se prav vsi pri tej volitvi in volite brez vsega osebnega mnenja enoglasno vseh teh 13 mož, ki vam jih tukaj živo priporočujemo, namreč

za trgovski oddelek:

gospoda Jožefa Debevca, trgovca v Ljubljani,
 „ Janeza Fabjana, „ „
 „ Janeza Jamšeka, „ „
 „ Andr. Schreyer-a, „ „

za njih namestnika:

gospoda Janeza Veča, trgovca v Ljubljani,
 „ Vikt. Bučar-ja, trgovca v Ljubljani.

Za obrtnijski oddelek:

gospoda Franca Malija, usnjarskega fabrikanta v Ljubljani,
 „ Jožefa Šventner-a, čevljarskega mojstra v Ljubljani,
 „ Jožefa Střcelba, svečarja v Ljubljani,
 „ Gustava Tönies-a, tesarskega mojstra v Ljubljani.

Za njih namestnika:

gospoda Pavla Skalè-ta, kovaškega mojstra v Ljubljani,
 „ Blaža Vrhovca, zlatarja v Ljubljani.

Za fužinski oddelek:

gospoda Franca Rösman-a, steklarskega trgovca v Ljubljani.

V Ljubljani na sv. Petra in Pavla dan 1866.

Odbor zastopnikov kupčijskega in obrtnijskega napredka.

— Kakor „Uč. Tovarš“ piše, so darila po 50 gld. iz ustanove Metelkove letos dobili sledeči g. učitelji: V. Levstik na Dobrovi, Jan. Dolinar v Sodrašici, Jak. Mencinger v Žiréh, Jos. Levičnik v Železnikih, K. Krištof v Št. Mihelu pri Novem mestu, Jak. Kušlan v Slavini, — sledečim gospodom pa je c. k. deželna vlada podelila remuneracije po 50 gold. iz šolske zaloge: J. Škoficu, fajmoštru v Suhoru in Jer. Dolžanu za to, ker sta sama šolo učila, — Jak. Grosu, ravnatelju črnomeljske glavne šole zavolj splošnih zaslug pri tej šoli, Jož. Preši, duh. pomočniku v Prečni, kjer je

v Koprivniku učil namesti bolnega učitelja, in Janeza Brenceta, fajmoštra na Unci zavoljo sadjoreje, — Jur. Vraniču, učitelju v Preserji, pa 25 gold. zavoljo sadjoreje, čbelarstva in svilarstva.

— Novi most čez Savo pri Krškem bode gotov do 7. dne t. m. Ta dan pride komisija iz Ljubljane, da preišče novi most, za ktere ga g. Stepišnik v Celji iz kranjskega deželnega zaklada prejme 10.000 gold. pripomočka.

— „Slovenski Glasnik“ nam je vzrok, zakaj da preč. konzistorij tako dolgo odlašá svoje posvetovanje o zadevah ljudskih šol, odkriva tako-le: „Če je res, kar smo izvedeli, je temu odlašánju pravi vzrok tisti g. konzistorijalni svetovavec, ki je edini vedel za nemilo okrožnico, predno je bila spisana, tiskana in razposlana po škofiji. Pravijo, da se izgovarja s tem, da mu še niso došla vsa poročila okrajnih šolskih ogled. Ali so mu ta poročila došla ali ne, tega ne vemo; to pa se predrznemo reči, da mu po tem, kar je bilo v „Novicah“ in v „Triglavu“ razglašeno, večina teh poročil ne bode ugodna; kajti nasvet, ki ga je sestavil rodoljubni g. Simon Vovk, radoliški dekan, in vsem drugim gg. dekanom razposlal v podpis, dodatek g. J. Grabrijana, domorodnega ipavskega dekana, — in predlogi, ktere je učeni g. P. Hicinger, postojnski dekan, poslal konzistoriju in naznanil tudi odboru Matice slovenske (glej Novice str. 192), merijo naravnost zoper nemilo okrožnico ter jej izpodbijajo temelj.“

— Ko je na sv. Petra in Pavla dan možki pevski zbor čitalničín v cerkvi pri sv. Petru ob 8. uri dopoldne z veliko pohvalo pel pri sv. maši in se še posebno v samospěvu odlikoval gosp. Fr. Vidic, sta se preteklo nedeljo tudi pod vodstvom g. Fabjana združila možki in ženski zbor čitalničín v cerkvi trnovski in prelepo pela Kempterjevo mašo; samospěve so peli gospá Prükerjeva, gospodičina Roza Frölich-ova in pa gospoda A. Jentel in V. Valenta — imena, ki že samo ob sebi pričajo, da kakor zbor so bili tudi samospěvi izvrstni. Omenimo posebno vlogo (k gradualu) Händelnovo, s katero je gospá Prükerjevo globoko segla v prsa vse zbrane množice, po tem „Tantum ergo“ in vlogo pri ofertorji od Fabjana. Goršičeve orgle pod roko Fabjanovo pa so donele tako veličastno, da se trnovska cerkev res more ponašati ž njimi. Sv. mašo so peli prečastiti gosp. profesor Marn, pred mašo pa pridigovali gosp. Luka Jeran in povedali pri tej priliki mnogo zanimivega iz potovanja svojega v svete dežele.

— „Triglav“ je konec unega meseca nehal začasno izhajati, ker ob času vojske se vsa pozornost od notranjih zadev obrača le na bojišča, v takem času pa nemški list, ki le dvakrat na teden izhaja, ne zadostuje radovednemu občinstvu. Gosp. Ed. Pour-u gré zaslužena hvala, da je iz zgolj domoljubja in vrlo vredoval „Triglava“, čemur priča je kazalo zanimivih sestavkov, ki jih je ta list prinesel zadnje kvatre.

— „Zgodovina Trdinova“ je Matičinim udom razposlana; sedaj se prodaja po čitavnicah in pri bukvarjih po 60 kr. Naj se podviza, kdor hoče dobiti to omikavno knjigo, kajti le 1000 iztisov je na prodaj.

— „Južni Sokol“ bode v nedeljo teden (15. dne t. m.) ranjenim vojakom na korist napravil veliko „besedo“ na vrtu čitalničinem ali pa v dvorani njeni ob neugodnem vremenu. Ker društvo „Sokola“ plača vse stroške za godbo itd. iz svoje kase, ostane ves dohodek blagemu namenu. Vhodnina je odločena na 20 kr., za rodbine po 50 kr.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz bojišča na Laškem pri Kustoci na Krsnikov dan se še le zdaj bolj na drobno pozvedajo dogodbe